

Nr 6.

Ankom till Riksdagens kansli den 20 februari 1914 kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet.

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 14 januari 1914 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t i punkt 1 under sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 3,000 kronor att av Kungl. Maj:t ställas till statsministerns förfogande för avlönande av en handsekreterare. *Handsekreterare åt statsministern.*
(Extra anslag.)
[1.]*

Utskottet, som ej haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i förevarande avseende föreslagit, hemställer,

att riksdagen må, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 3,000 kronor att av Kungl. Maj:t ställas till statsministerns förfogande för avlönande av en handsekreterare.

* Hänvisar till punkt i den kungl. propositionen.

Provisorisk lönereglering för departementet.
 Extra anslag.)

2:o) Under punkt 2 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till provisorisk lönereglering för befattningshavare i civildepartementet, i enlighet med de av chefen för justitiedepartementet under andra huvudtiteln tillstyrkta grunder och på de av honom förordade villkor, å extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag av 13,835 kronor, varav högst 325 kronor finge användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

[2.]

Under åberopande av vad till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över civilärenden den 14 januari 1914 å sid. 2 och 3 blivit i ärendet anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *provisorisk lönereglering för befattningshavare i civildepartementet*, i enlighet med de uti statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 14 januari 1914 tillstyrkta grunder och däri förordade villkor, å extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag av 13,835 kronor, varav högst 325 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

Extra föredragande inom departementet.

(Extra anslag.)

[3.]

3:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 3 av denna huvudtitel föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, må för avlönande av en *extra föredragande inom civildepartementet* på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 7,000 kronor, varav 2,500 kronor skola anses utgöra tjänstgöringspenningar.

Ytterligare en särskild föredragande inom departementet.

(Extra anslag.)

[4.]

4:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, må till avlönande av ytterligare en *särskild föredragande inom civildepartementet* på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 4,000 kronor.

5:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t under punkt 5 föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, må för *avlönande av en biträdande föredragande inom civildepartementet* på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 3,000 kronor.

Biträdande föredragande inom departementet.

(Extra anslag.)

[5.]

6:o) I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under åberopande av vad till statsrådsprotokollet sid. 4 blivit i ärendet anført får utskottet hemställa,

att riksdagen, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, må till *förhöjning av de inom civildepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli anställda amanuensernas arvoden m. m.* på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 24,000 kronor.

Förhöjning av amanuens-arvoden m. m.

(Extra anslag.)

[6.]

Överståthållarämbetet.

7:o) Under punkt 7 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för provisorisk förbättring av de hos överståthållarämbetet anställda manliga och kvinnliga extra tjänst innehavares avlöningsförmåner på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 10,300 kronor.

Utredning i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 5—6.

För ifrågavarande ändamål är å 1914 års riksstat uppfört ett extra anslag å 10,200 kronor. Då den förebragta utredningen synts utskottet ådagalägga behovet av det för år 1915 föreslagna beloppet, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *provisorisk förbättring av de hos överståthållarämbetet anställda manliga och kvinnliga extra tjänst innehavares avlöningsförmåner* på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 10,300 kronor.

Provisorisk löneförbättring för extra tjänst innehavare hos överståthållarämbetet.

(Extra anslag.)

[7.]

8:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 8 föreslagit riksdagen att till fortsatt utgivande av tidningarna »Polisunderrättelser» och »Meddelanden angående automobiltrafik» på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 31,550 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att för-

Utgivande av »Polisunderrättelser» m. m.

(Extra anslag.)

[8.]

skottsvis av tillgängliga medel redan under år 1914 av nämnda belopp utanordna 3,350 kronor.

Under hänvisning till vad i detta ärende till statsrådsprotokollet (sid. 7) anförts, hemställer utskottet,

att riksdagen må till fortsatt utgivande av tidningarna »*Polisunderrättelser*» och »*Meddelanden angående automobiltrafik*» på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 31,550 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel under år 1914 utanordna ett belopp av 3,350 kronor.

Landsstaterna i länen.

*Tjänstemän
och betjänte
vid läns-
styrelserna.*
(Ordinarie
anslag.)

[9.]

9:o) Under punkt 9 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att avlåtas angående fögderiförvaltningarnas omorganisation och lönereglering m. m., för ändamålet beräkna en höjning från och med år 1915 av det å ordinarie stat upptagna anslaget till tjänstemän och betjänte vid länsstyrelserna, 920,525 kronor, med 19,200 kronor eller till 939,725 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

*Arvoden åt
extra länsno-
tariier m. m.*
(Ordinarie
anslag.)

[10.]

10:o) Under punkt 10 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att från och med år 1915 höja det å ordinarie stat upptagna reservationsanslaget till arvoden åt extra länsnotarier, extra länsbokhållare och övriga extra biträden vid länsstyrelserna, till avlöning åt extra vaktbetjäning därstädes samt till vikariatsersättning under semester för därtill berättigade tjänstemän, nu 193,000 kronor, med 20,000 kronor eller till 213,000 kronor.

Utredning i detta ärende liksom i fråga om det uti nästföljande punkt gjorda äskande återfinnes i statsrådsprotokollet sid 13—21.

Ifrågavarande anslagsökning är avsedd dels för beredande av vikariatsersättning under semester för de vid länsstyrelserna anställda skrivbiträden och vaktmästare, dels ock för beredande av ökade medel till förstärkning av länsstyrelsernas extra arbetskrafter.

Då utskottet funnit den förebragta utredningen giva vid handen, att den föreslagna anslagsökningen är av behovet påkallad, hemställer utskottet,

att riksdagen må höja det å ordinarie stat upptagna reservationsanslaget till *arvoden åt extra länsnotarier, extra länsbokhållare och övriga extra biträden vid länsstyrelserna, till avlöning åt extra vaktbetjäning därstädes samt till vikariatsersättning under semester för därtill berättigade tjänstemän*, nu 193,000 kronor, med 20,000 kronor eller till 213,000 kronor.

11:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 11 föreslagit riksdagen att till vikariatsersättning under semester år 1914 för å länsstyrelses stat anställda skrivbiträden å extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 3,075 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

Vikariatsersättning under semester för skrivbiträden vid länsstyrelserna.

Under hänvisning till den under nästföregående punkt omförmälda utredningen i ärendet får utskottet hemställa,

(Extra anslag.)

[11.]

att riksdagen må till *vikariatsersättning under semester år 1914 för å länsstyrelses stat anställda skrivbiträden* å extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 3,075 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

12:o) Under punkt 12 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att avlätas angående fögderiförvaltningarnas omorganisation och löneroglering m. m., för ändamålet beräkna en höjning från och med år 1915 av det å ordinarie stat upptagna anslaget till fögderiförvaltningarna, 1,625,635 kronor, med 589,365 kronor eller till 2,215,000 kronor.

Fögderiförvaltningarna.
(Ordinarie anslag.)

[12.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Polisväsendet
på lands-
bygden.

(Extra anslag.)

[13.]

13:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 13 föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att avlätas till riksdagen angående fögderiförvaltningarnas omorganisation och löneroglering m. m., på extra stat för år 1915 beräkna ett förslagsanslag till polisväsendet på landsbygden av 400,000 kronor.

Jämväl över denna framställning kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen anmäla.

Arvode åt
lappfogdar
m. m.

(Extra anslag.)

[14.]

14:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 14 föreslagit, hemställer utskottet

att riksdagen må, i likhet med vad förut under en följd av år ägt rum, för *juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge samt till lappfogdar och lappförmän ävensom ordningsmän inom lappbyarna* på extra stat för år 1915 anvisa 20,500 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

Väg- och vat-
tenbyggnads-
staten.

(Ordinarie an-
slag.)

[15.]

15:o) Kungl. Maj:t har under punkt 15 föreslagit riksdagen att upptaga det bestämda anslaget till väg- och vattenbyggnadsstaten med ett från 137,000 kronor till 137,800 kronor förhöjt belopp.

Under hänvisning till vad uti statsrådsprotokollet sid. 21—22 i ärendet anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må upptaga det bestämda ordinarie anslaget för *väg- och vattenbyggnadsstaten* med ett belopp av 137,800 kronor.

Förstärkning
av arbets-
krafterna hos
väg- och
vattenbygg-
nadsstyrelsen.

(Extra anslag.)

[16.]

16:o) Under punkt 16 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att avlätas angående *tillfällig förstärkning av arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*, för ändamålet beräkna ett anslag på extra stat för år 1915 av 3,600 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

17:o) Med tillstyrkan av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 17 föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, för *anordnande av inspektion å enskilda järnvägars rullande materiel* på extra stat för år 1915 anvisa 7,400 kronor att för ändamålet ställas till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande.

Inspektion av enskilda järnvägars rullande materiel.

(Extra anslag.)

[17.]

18:o) i enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad förut under en följd av år ägt rum, på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 10,000 kronor till *undersökningar av mindre hamnar och farleder* ävensom till *upprättande av planer till anläggning eller ombyggnad av broar*, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag.

Undersökningar av mindre hamnar och farleder m. m.

(Extra anslag.)

[18.]

19:o) Med anledning av vad Kungl. Maj:t i punkt 19 föreslagit, får utskottet, under återopande av vad i detta ärende till statsrådsprotokollet (sid. 29—30) anförts, hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, på extra stat för år 1915 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande till *understödjande av brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader* samt *upprensning av åar och farleder* ett anslag av 600,000 kronor.

Understödjande av brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader m. m.

(Extra anslag.)

[19.]

20:o) Under punkt 20 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 2,000,000 kronor.

Bidrag till anläggning eller förbättring av vägar m. m.

(Extra anslag.)

Departementschefens yttrande i ärendet återfinnes å sid. 30—32 i statsrådsprotokollet.

[20.]

I trenne motioner, väckta en inom första kammaren, nr 5, av greve *Ph. Klingspor*, en inom andra kammaren, nr 103, av herr *E. Molin* i Dombäcksmark och en inom samma kammare, nr 149, av herr *P. Nilsson* i Bonarp m. fl., har hemställts, att riksdagen för ifrågavarande ändamål måtte för år 1915 anvisa ett anslag av 3,000,000 kronor.

Beträffande vad till stöd för dessa framställningar anförts, tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottets
yttrande.

Till bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar har riksdagen sedan längre tid tillbaka årligen å extra stat beviljat anslag till belopp, som genom tid efter annan skedda förhöjningar ökats, så att anslaget, från att under åren 1867—1874 hava varit bestämt till 150,000 kronor och för åren 1908—1911 till 1,250,000 kronor, av 1911 års riksdag höjts till 1,750,000 kronor; sistnämnda belopp har jämväl beviljats för åren 1913 och 1914.

Av den i statsrådsprotokollet å sid. 31 intagna förteckningen över i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vilande planer till vägföretag, för vilkas utförande statsbidrag begärts, framgår tydligt, att anspråken på bidrag för utförande av vägföretag inom landet alltjämt ökats och icke kunnat i önskelig mån tillgodoses med hittills anvisade anslagsbelopp. Jämväl vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag skulle enligt utskottets förmenande anslaget komma att bliva väl knappt tillmätt. Utskottet anser sig dock, särskilt med hänsyn till de stora krav, som i övrigt ställas på statsregleringen, ej kunna förorda en så stor ökning av anslaget som den av motionärerna föreslagna utan håller före, att anslaget lämpligen bör för år 1915 fastställas till ett belopp av 2,500,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts föresvarande framställning samt greve Klingspors och herrar Molins och Nilssons ovanberörda motioner må till *bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar* på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 2,500,000 kronor.

Villkor för
statsbidrag.

[21.]

21:o) Uti punkt 21 har Kungl. Maj:t föreslagit, att i avseende å de statsbidrag, som för år 1915 kunna av riksdagen beviljas till väganläggningar och vägförbättringar samt till bro- och hamnbyggnader ävensom upprensning av åar och farleder, skola gälla de allmänna villkor och bestämmelser, vilka finnas intagna i riksdagens skrivelse den 31 maj 1907.

De nu gällande allmänna villkoren för erhållande och tillgodonjutande av ifrågavarande statsbidrag samt kontrollen därå, att fastställda planer varda vid arbetenas utförande följda, innehållas i riksdagens skrivelse den 31 maj 1907, nr 6, och blevo till allmänhetens kännedom meddelade genom kungl. kungörelse den 28 juni 1907 (svensk författningssamling 1907, nr 41).

I sammanhang med denna fråga har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herr *E. Lindblad* väckt motion, nr 54, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att för åtnjutande av statsbidrag med $\frac{2}{3}$ av anläggningskostnaden för nya eller omlagda, allmänna vägar må uppställas villkoret, att för väganläggningen erforderlig mark kostnadsfritt tillhandahålles av landsting, kommuner eller enskilda.

Beträffande vad till stöd för förslaget anförts tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet finner det av motionären framställda förslaget vara synnerligen beaktansvärt. Då vid nästlidet års riksdag anslag anvisades till bidrag till anläggande av enklare vägar i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län, uttalade riksdagen, att såsom villkor för statsbidragets erhållande syntes böra stadgas, att den för väganläggningen erforderliga marken kostnadsfritt tillhandahölles. Det av motionären ifrågasatta villkoret har alltså redan av riksdagen godtagits ifråga om vissa väganläggningar, för vilka statsbidrag åtnjutes.

Anläggning och förbättring av vägar åläggas i allmänhet de väghållningsskyldige under villkor, att statsbidrag erhålles till belopp motsvarande $\frac{2}{3}$ av den beräknade kostnaden enligt upprättad plan, i vilken kostnad inberäknas jämväl jordlösen. För de fall, då Kungl. Maj:ts befallningshavande redan meddelat beslut om anläggning eller förbättring av väg, synes fördens skull någon ändring i nu gällande villkor för statsbidrags erhållande icke kunna ifrågasättas. Det synes ej heller lämpligt, att bestämmelser i av motionären angiven riktning tillämpas i avseende å andra väganläggningar eller vägförbättringar än dem, vilka av vederbörande Kungl. Maj:ts befallningshavande åläggas de väghållningsskyldige efter den 1 januari 1915.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må besluta att i avseende å de av riksdagen för år 1915 beviljade statsbidrag till väganläggningar och vägförbättringar samt till bro- och hamnbyggnader ävensom upprensning av åar och

farleder, skola gälla de *allmänna villkor och bestämmelser, vilka finnas intagna i riksdagens skrivelse den 31 maj 1907*; dock att i avseende å den del av berörda bidrag, som kan komma att utgå för dylika väganläggningar eller vägförbättringar, vilka vederbörande Kungl. Maj:ts befallningshavande efter den 1 januari 1915 kommer att ålägga de väghållningsskyldige att utföra, skall gälla det villkor för åtnjutande av statsbidrag med $\frac{2}{3}$ av anläggningskostnaden, att för anläggningen erforderlig mark kostnadsfritt tillhandahålles av landsting, kommuner eller enskilda.

Motion om
anslag för
väganlägg-
ningen
Stöde—Ols-
byggebron.

22:o) I en inom andra kammaren väckt motion, nr 35, har herr *J. Zelahn* hemställt, att riksdagen ville bevilja ett anslag av 15,600 kronor att ställas till Tuna tingslags väghållningsskyldiges i Väster-norrlands län förfogande som ytterligare bidrag till kostnaden för väganläggningen Stöde—Olsbyggebron.

Beträffande vad motionären till stöd för denna framställning anfört, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets
yttrande.

Motionärens förslag avser att gottgöra Tuna tingslags väghållningsskyldige för $\frac{2}{3}$ av den oberäknade utgift utöver uppgjort kostnadsförslag, som ifrågavarande väganläggning medfört.

Motionären har i sin framställning utgått från, att avsikten med beviljande av statsanslag till sådana vägföretag som det ifrågavarande varit, att väghållningsskyldige skulle härför bekomma två tredjedelar av den verkliga anläggningskostnaden. Då emellertid uti riksdagens i nästföregående punkt berörda skrivelse den 31 maj 1907 uttalats, att statsbidrag till väganläggningar skall utgå i förhållande till den beräknade kostnaden, och då motionären icke anfört några vägande skäl för att i detta särskilda fall frångå de allmänna bestämmelserna i förevarande hänseende, finner utskottet sig icke kunna tillstyrka bifall till motionärens förslag.

Utskottet får sålunda hemställa,

att herr Zelahns ifrågavarande motion icke må vinna riksdagens bifall.

Bidrag till
enklare vägar
i Norrbottens,
Västerbottens
och Jämt-
lands län.
(Extra anslag.)

23:o) Under punkt 22 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 500,000 kronor att i enlighet med de i nådiga kungörelsen den 14 november 1913 angivna grunder användas till anläggande av enklare vägar i Norrbottens, Västerbot- tens och Jämtlands län.

Departementschefens utredning återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 33—35.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *E. Molin* i Dombäcksmark väckt motion, nr 89, vari hemställts, att riksdagen måtte för år 1915 anvisa ett anslag av 600,000 kronor att användas till anläggande av enklare vägar i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län.

Motiveringen för ifrågavarande framställning är att finna i motion nr 88 inom andra kammaren, sid. 5—8.

Syftet med förevarande förslag är att tillgodose Västernorrlands läns behov av enklare vägar. Det vid föregående års riksdag anvisade anslaget till anläggande av enklare vägar i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län beviljades emellertid med hänsyn till de särskilt svårartade kommunikationsförhållandena uti nämnda trenne län, med vilka Västernorrlands län icke uti nu ifrågavarande hänseende kan anses jämförligt. Vid sådant förhållande och då den under punkt 20 här ovan omförmälda höjningen av anslaget till bidrag för anläggning eller förbättring av vägar givetvis även bör komma Västernorrlands län till godo, har utskottet icke kunnat biträda motionärens framställning.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning och med avslag å herr Molins ovanberörda motion i vad den skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag, må på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 500,000 kronor att i enlighet med de i nådiga kungörelsen den 14 november 1913 angivna grunder användas till *anläggande av enklare vägar i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län.*

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

24:o) I punkt 23 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kan komma att avlätas till riksdagen angående omorganisation och lönerreglering av medicinalstyrelsen, tills vidare beräkna från och med år 1915 en förhöjning av det ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen från nuvarande belopp, 95,550 kronor, med 89,450 kronor till 185,000 kronor ävensom att å övergångsstat uppföras 8,100 kronor.

Omorganisation och lönerreglering av medicinalstyrelsen. (Ordinarie anslag.)
[23.]

Utskottets yttrande.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla

*Personliga
avlönings-
tillägg till
vissa befatt-
ningshavare i
medicinal-
styrelsen.*
(Extra anslag.)

25:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 24 föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den proposition, som må komma att avlåtas angående omorganisation och lönerreglering av medicinalstyrelsen, för beredande av personliga avlöningstillägg för vissa befattningshavare i medicinalstyrelsen tillsvidare beräkna ett anslag på extra stat för år 1915 av 2,100 kronor.

[24.]

Jämväl även denna framställning kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen anmäla.

*Höjning av
anslaget till
statsmedi-
cinska
anstalten.
(Ordinarie
anslag.)*

26:o) Under punkt 25 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att det i staten för statsmedicinska anstalten uppförda beloppet för hyra av erforderliga lokaler måtte från och med år 1915 höjas från 8,500 kronor till 12,450 kronor samt i följd härav anslaget till anstalten å ordinarie stat, nu 55,200 kronor, ökas till 59,150 kronor.

[25.]

Utredningen i ämnet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 37—39.

Vad i detta ärende anförts synes utskottet ådagalägga behovet av den föreslagna anslagshöjningen.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må medgiva, att det i *staten för statsmedicinska anstalten uppförda beloppet för hyra av erforderliga lokaler* må från och med år 1915 höjas från 8,500 kronor till 12,450 kronor, samt i följd härav höja anslaget till *statsmedicinska anstalten*, nu 55,200 kronor, med 3,950 kronor till 59,150 kronor.

Provinsialläkarstaten.

*Ortstillägg åt
provinsial-
läkaren i
Pajala
distrikt.
(Ordinarie
anslag.)*

27:o) Under punkt 26 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare från och med år 1915 uppföra ett ortstillägg för provinsialläkaren i Pajala distrikt av Norrbottens län med 1,000 kronor för år samt att med anledning därav höja ordinarie anslaget till förste

[26.]

provinsialläkare och provinsialläkare från 864,200 kronor till 865,200 kronor.

Departementschefens yttrande i detta ämne återfinnes i statsrådsprotokollet, sid. 40—43.

Den i ärendet förebragta utredningen synes otvivelaktigt giva vid handen att de nuvarande löneförmånerna vid ifrågavarande provinsialläkaretjänst äro för knappt tillmätta, ett förhållande som även styrkes av svårigheten att få tjänsten besatt med ordinarie innehavare.

På grund härav och då utskottet icke haft något att erinra mot det föreslagna beloppet av ortstillägget, 1,000 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare från och med år 1915 uppföra ett *ortstillägg för provinsialläkaren i Pajala distrikt* av Norrbottens län med 1,000 kronor för år samt att med anledning därav höja ordinarie anslaget till *förste provinsialläkare och provinsialläkare* från 864,200 kronor till 865,200 kronor.

28:o) Med tillstyrkan av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 27 föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom *tilläggsarvode åt extra provinsialläkaren i Malå distrikt* å extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 800 kronor.

Tilläggsarvode till extra provinsialläkaren i Malå distrikt.
(Extra anslag.)

[27.]

29:o) I en inom andra kammaren av herr *W. Bäckström* väckt motion, nr 13, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att å extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 1,500 kronor att användas som tilläggsarvode åt extra provinsialläkaren i *Bjurholms och Örträsk extra provinsialläkaredistrikt* med 1,000 kronor under år 1915 samt med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel och vid eventuell tillsättning av befattningen redan under innevarande år använda återstående 500 kronor eller så stort belopp, som enligt ett tilläggsarvode av 1,000 kronor per år belöper sig för den tid av året, som befattningen vederbörligen uppehålls.

Motion om tilläggsarvode åt extra provinsialläkaren i Bjurholms och Örträsk distrikt.
(Extra anslag.)

Beträffande vad till stöd för denna framställning anförts, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet finner den av motionären förebragta utredningen utvisa, att svårigheterna, att under nuvarande ringa läkartillgång få extra pro-

Utskottets yttrande.

vinsialläkartjänsten i Bjurholms och Örträskis distrikt vederbörligen uppehållen, äro av den art, att ökat statsbidrag är av behovet påkallat. Med hänsyn till det under nästföregående punkt föreslagna beloppet av tilläggsarvodet för extra provinsialläkaren i Malå distrikt synes emellertid tilläggsarvodet för extra provinsialläkaren i Bjurholms och Örträskis distrikt, på grund av detta distrikts läge närmare kusten och dess större folkmängd, kunna begränsas till 500 kronor för år.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må å extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 750 kronor att användas såsom tilläggsarvode åt extra provinsialläkaren i Bjurholms och Örträskis extra provinsialläkaredistrikt med 500 kronor under år 1915 samt med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel och vid eventuell tillsättning av befattningen redan under innevarande år använda återstående 250 kronor eller så stort belopp därav, som enligt ett tilläggsarvode av 500 kronor per år belöper på den tid av året, varunder befattningen vederbörligen uppehålls.

Höjning av
anslaget till
hospitals
underhåll.
(Ordinarie an-
slag.)

[28.]

30:o) Under punkt 28 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående lönerereglering för viss vid statens anstalter för sinnessjuka anställd personal, som Kungl. Maj:t må komma att avlåta till riksdagen, tills vidare beräkna en höjning från och med år 1915 av förslagsanslaget, å ordinarie stat, till hospitals underhåll med 850,000 kronor eller från 3,500,000 kronor till 4,350,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom skolat för riksdagen

anmäla.

Ekonomibyggnad m. m. vid
Stockholms
hospital.
(Extra anslag.)

[29.]

31:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 29 föreslagit hemställer utskottet,

att riksdagen må av det för *uppförande av ekonomibyggnad, bostadshus för överläkaren och två bostadshus för gift personal ävensom för ny värmeledning m. m. vid Stockholms hospital* beviljade anslaget å 440,000 kro-

nor på extra stat för år 1915 anvisa återstoden, 140,000 kronor.

32:o) I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under återopande av vad till statsrådsprotokollet sid. 49—50 blivit i ärendet anført, hemställer utskottet,

*Anläggning av
hospital å
Sundby.*
(Extra anslag.)

[30.]

att riksdagen må av det för *uppförande av en för 800 sinnessjuka avsedd statsanstalt å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken* av Södermanlands län m. m. beviljade anslaget av 3,300,000 kronor på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 800,000 kronor.

33:o) Under punkt 31 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för uppförande av tre bostadshus för betjäning vid Vänersborgs hospital och asyl på extra stat för år 1915 anvisa ett tilläggsanslag av 8,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

*Ökat anslag
för uppförande av tre
bostadshus
för betjäning
vid Vänersborgs
hospital
och asyl.*

(Extra anslag.)

[31.]

I proposition till 1912 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för uppförande av tre bostadshus för betjäning vid Vänersborgs hospital och asyl på extra stat för år 1913 anvisa ett anslag av 81,400 kronor.

Statsutskottet hemställde, att riksdagen måtte besluta i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag. Utskottets hemställan blev av första kammaren bifallen, varemot andra kammaren biföll samma hemställan med den ändring, att anslagets belopp bestämdes allenast till 60,000 kronor. Vid företagen gemensam omröstning fattades riksdagens beslut i enlighet med andra kammarens mening.

Då den i förevarande fråga i statsrådsprotokollet sid. 50—56 lämnade utredningen synes utskottet otvivelaktigt giva vid handen, att det av Kungl. Maj:t äskade tilläggsanslaget är av behovet påkallat, hemställer utskottet,

att riksdagen må för *uppförande av tre bostadshus för betjäning vid Vänersborgs hospital och asyl* på extra stat för år 1915 anvisa ett tilläggsanslag av 8,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

Läkarbostad
vid Väners-
borgs hospital
och asyl.
(Extra anslag.)

34:o) Uti punkt 32 har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att avlätas till riksdagen angående uppförande av en läkarbostad vid Vänersborgs hospital och asyl, tills vidare för ändamålet beräkna ett anslag på extra stat för år 1915 av 28,700 kronor.

[32.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Bostadshus
för gifta
skötare vid
Lunds hospi-
tal och asyl.
(Extra anslag.)

35:o) Kungl. Maj:t har uti punkt 33 föreslagit riksdagen att för uppförande av tre bostadshus för betjäning vid Lunds hospital och asyl på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 82,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

[33.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 57—61.

Orsaken till de jämförelsevis höga byggnadskostnaderna för ifrågasvarande bostadshus är att finna dels däri, att byggnaderna äro beräknade att utföras av sten, dels däri att lägenheterna å övre botten äro avsedda att inredas med 2 rum.

Då utskottet ej funnit anledning till anmärkning mot framställningen, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må för uppförande av *tre bostadshus för betjäning* vid Lunds hospital och asyl på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 82,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

Bostadshus
för betjäning
vid Kristine-
hamns
hospital.
(Extra anslag.)

36:o) Vidare har Kungl. Maj:t under punkt 34 föreslagit riksdagen att för uppförande av tre bostadshus för betjäning vid Kristinehamns hospital på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 63,000 kronor.

Departementschefens utredning i ärendet återfinnes å sid. 62—64 i statsrådsprotokollet.

[34.]

Utskottet, som funnit behovet av ifrågasvarande bostadshus ådagalagt och icke haft något att erinra mot det för desamma beräknade kostnadsbeloppet, får alltså hemställa,

att riksdagen må för uppförande av *tre bostadshus för betjäning* vid Kristinehamns hospital på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 63,000 kronor.

37:o) Med anledning av vad Kungl. Maj:t under punkt 35 föreslagit, får utskottet, under återopande av vad till statsrådsprotokollet sid. 65 i ärendet anförts, hemställa,

Anstalter för
obildbara sin-
nesslöa.
(Ordinarie
anslag).

[35.]

att riksdagen må höja det ordinarie förslags-
anslaget till *anstalter för obildbara sinnesslöa* från 120,000
kronor med 60,000 kronor till 180,000 kronor.

38:o) Kungl. Maj:t har i punkten 36 föreslagit riksdagen
dels att till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulos-
sjukvårdsanstalter, företrädesvis tuberkulossjukstugor, tuberkulossjukhus
och tuberkulosavdelningar på andra sjukvårdsanstalter, på extra stat
för år 1915 anvisa ett belopp av 700,000 kronor,

Anslag till
uppförande
eller inrät-
tande av tu-
berkulos-
sjukvårds-
anstalter.

(Extra anslag.)

[36.]

dels besluta, att i avseende å allmänna bestämmelser för åtnjutande
av statsbidrag från berörda anslag skall gälla av Kungl. Maj:t fastställda
grunder,

dels ock medgiva,

att, därest av riksdagen till ifrågavarande ändamål förut beviljade
belopp icke bliva till fullo tagna i anspråk de år, varför de anvisats,
återstoden må för ett annat år för ändamålet disponeras; samt

att jord, som står under kronans omedelbara disposition eller till-
hör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upp-
låtna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg
utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötes-
passevolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond,
må, efter av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall verkställd prövning, utan
särskild ersättning till kronan på de villkor i övrigt, Kungl. Maj:t kan
finna skäligt bestämma, upplåtas till landsting, kommuner, föreningar
eller enskilda för anläggning av tuberkulossjukvårdsanstalter.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 66—73.

Det av riksdagen å extra stat beviljade anslaget till bidrag för
uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter har för åren
1909—1914 utgått med 400,000 kronor årligen.

Utskottets
yttrande.

Den förebragta utredningen har synts utskottet giva vid handen,
att ökning av ifrågavarande anslag är fullt befogad. Utskottet har
emellertid icke blivit övertygat om nödvändigheten att omedelbart höja
anslaget med hela det belopp, som av Kungl. Maj:t föreslagits, 300,000
kronor, utan synes ökningen kunna för närvarande begränsas till
200,000 kronor och anslaget sålunda fastställas till 600,000 kronor

utan att någon olägenhet därav behöver befaras i form av hämmande av de behjärtansvärda strävandena att motarbeta tuberkulosens utbredande. Denna utskottets uppfattning synes äga så mycket större skäl för sig, som det lärer vara sannolikt, att icke alla de anstalter, som äro avsedda att under år 1915 komma i åtnjutande av statsanslaget, bliva under samma år uppförda och avsynade.

Mot de av Kungl. Maj:t föreslagna villkoren för åtnjutande av bidrag från anslaget har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) till *bidrag för uppförande eller invrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter*, företrädesvis tuberkulossjukstugor, tuberkulossjukhus och tuberkulosavdelningar på andra sjukvårdsanstalter, på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 600,000 kronor,

b) besluta, att i avseende å allmänna bestämmelser för åtnjutande av statsbidrag från berörda anslag skall gälla av Kungl. Maj:t fastställda grunder,

c) medgiva, att, därest av riksdagen till ifrågavarande ändamål förut beviljade belopp icke bliva till fullo tagna i anspråk de år, varför de anvisats, återstoden må för ett annat år för ändamålet disponeras; samt

d) medgiva att jord, som står under kronans omedelbara disposition eller tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upplåtna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötespassevolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, må, efter av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall verkställd prövning, utan särskild ersättning till kronan på de villkor i övrigt, Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, upplåtas till landsting, kommuner, föreningar eller enskilda för anläggning av tuberkulossjukvårdsanstalter.

Anslag till
driftkostnader
vid tuberku-
lossjukvårds-
anstalter.
(Extra anslag.)

39:o) Under punkt 37 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen
dels att till bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårds-
anstalter på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 687,000
kronor;

dels ock att i avseende å allmänna bestämmelser för åtnjutande av ifrågavarande statsanslag besluta:

a) att statsbidrag må utgå allenast till sådan anstalt, som prövas vara på tillfredsställande sätt anordnad och där avgiften för vårdplats i allmän sjuksal icke utgår med högre belopp än 1 krona för dag, dock att, där anstalt är avsedd för personer, tillhörande viss kommun eller landstingsområde, hinder för statsbidrags åtnjutande ej må föranledas av den omständigheten att avgiften för vård av person från annan ort utgår med högre belopp;

b) att statsbidraget må bestämmas till högst 50 öre för dag och patient, för vilken avgiften ej är högre än 1 krona om dagen, dock med den inskränkning att för län eller stad, som ej deltagar i landsting, statsbidrag ej i något fall må utgå till flera sjukplatser än en på varje tusental av länets eller stadens invånare, häri dock ej inberäknat antalet sjukplatser å kustsjukhus och kustsanatorier för skrofulösa barn eller tuberkulossjukvårdsanstalt, som är avsedd för vård av sjuka från hela riket utan företräde för sjuka från visst län eller stad, samt med undantag därjämte beträffande Jämtlands och Norrbottens län, där statsbidrag må utgå för varje sjukplats utan inskränkning i förhållande till invånarantalet; och

c) att Kungl. Maj:t i övrigt må föreskriva de bestämmelser och villkor, som för statsbidragets åtnjutande kunna finnas lämpliga att stadga.

I avseende å utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 74—79.

Till bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter har riksdagen å extra stat för år 1914 anvisat ett anslag av 598,000 kronor.

Då utskottet icke funnit anledning till någon erinran vare sig mot det för ifrågavarande ändamål för år 1915 föreslagna anslagsbeloppet eller mot de för bidrag från anslaget föreslagna villkor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) till *bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter* på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 687,000 kronor;

b) i avseende å allmänna bestämmelser för åtnjutande av ifrågavarande statsanslag besluta:

1:o) att statsbidrag må utgå allenast till sådan anstalt, som prövas vara på tillfredsställande sätt an-

ordnad och där avgiften för vårdplats i allmän sjuk-
sal icke utgår med högre belopp än 1 krona för
dag, dock att, där anstalt är avsedd för personer, till-
hörande viss kommun eller landstingsområde, hinder
för statsbidrags åtnjutande ej må föranledas av den
omständigheten att avgiften för vård av person från
annan ort utgår med högre belopp;

2:o) att statsbidraget må bestämmas till högst 50
öre för dag och patient, för vilken avgiften ej är högre
än 1 krona om dagen, dock med den inskränkning
att för län eller stad, som ej deltagar i landsting,
statsbidrag ej i något fall må utgå till flera sjukplatser
än en på varje tusental av länets eller stadens invånare,
häri dock ej inberäknat antalet sjukplatser å kustsjuk-
hus och kustsanatorier för skrofulösa barn eller tuber-
kulossjukvårdsanstalt, som är avsedd för vård av
sjuka från hela riket utan företräde för sjuka från
visst län eller stad, samt med undantag därjämte be-
träffande Jämtlands och Norrbottens län, där stats-
bidrag må utgå för varje sjukplats utan inskränkning
i förhållande till invånarantalet; och

3:o) att Kungl. Maj:t i övrigt må föreskriva de be-
stämmelser och villkor, som för statsbidragets åtnjutande
kunna finnas lämpliga att stadga.

Resebidrag
till vissa pa-
tienter vid
kustsana-
torierna.
(Extra anslag.)

40:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning
får utskottet hemställa,

att riksdagen, i likhet med vad för år 1914 ägt
rum, må på extra stat för år 1915 bevilja ett förslags-
anslag å 10,000 kronor för beredande av *bidrag till
medellösa eller mindre bemedlade personer för resor till
och från de vid västkusten belägna statsunderstödda kust-
sanatorierna*, att utgå under de villkor Kungl. Maj:t
bestämmer.

Stipendier
för utbildning
av tuberkulos-
läkare.
(Extra anslag.)

41:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t i punkt 39 av denna hu-
vudtitel föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen, i likhet med vad för år 1914 ägt
rum, må på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag

[38.]

[39.]

av 2,700 kronor att användas till *stipendier för läkare, som genomgå utbildningskurser i tuberkulossjukvård.*

42:o) Under punkt 40 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till *resestipendier för läkare, som anmäla sig vilja i utlandet studera tuberkulosens igenkännande, behandling eller hygien, på ordinarie stat från och med år 1915 uppföra ett reservationsanslag å 1,000 kronor att fördelas enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.*

Resestipendier åt läkare för studier i tuberkulossjukvård.
(Ordinarie anslag.)

[40.]

Utskottet, som på grund av vad i statsrådsprotokollet sid. 81—85 anförts i fråga om behovet av det begärda anslaget anser sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må till *resestipendier för läkare, som anmäla sig vilja i utlandet studera tuberkulosens igenkännande, behandling eller hygien, på ordinarie stat från och med år 1915 uppföra ett reservationsanslag å 1,000 kronor att fördelas enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.*

43:o) I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under återopande av vad till statsrådsprotokollet sid. 85 och 86 blivit i förevarande ärende anfört, hemställer utskottet,

Folksanatorierna.
(Extra anslag.)

[41.]

att riksdagen, i likhet med vad för en följd av år ägt rum, må till upprätthållande av verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade *folksanatorierna* på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 200,000 kronor att användas i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

44:o) Under punkt 42 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kan komma att avlätas angående statsbidrag till understödjande av dispensärverksamhet, tills vidare för ändamålet beräkna ett anslag på extra stat för år 1915 av 60,000 kronor.

Understödjande av dispensärverksamhet.
(Extra anslag.)

[42.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom skolat för riksdagen

anmäla.

Behandling
av medellösa
lupuspa-
tienter.

45:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 43 föreslagit, hemställer utskottet,

(Extra anslag.)

[43.]

att riksdagen, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, må på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 15,000 kronor att enligt därom av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser användas till *bekostande av behandling enligt den s. k. ljusmetoden av medellösa, med sjukdomen »lupus vulgaris» behäftade personer från landsorten*, under villkor att genom bidrag från vederbörande landsting eller kommuner eller annorledes bestrides det belopp, som erfordras för patientens resa fram och åter mellan hemorten och den anstalt, där behandlingen äger rum, ävensom för hans underhåll, så länge behandlingen varar.

Kliniker vid
vanföre-
anstalterna i
Stockholm,
Göteborg och
Hälsingborg
m. m.

46:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under åberopande av vad till statsrådsprotokollet sid 87—89 i ärendet anförts, får utskottet hemställa,

(Extra anslag.)

[44.]

att riksdagen må på extra stat för år 1915 anvisa
a) för *anordnande av kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg* ett anslag av 76,650 kronor, och

b) för *anordnande av polikliniker vid nämnda anstalter* ett anslag av 9,000 kronor;

båda beloppen att utgå under de villkor för anslagens åtnjutande, som kunna av Kungl. Maj:t bliva bestämda.

Underhåll av
skol- och
uppfostrings-
hem för
vanföra.
(Extra anslag.)

47:o) Under punkt 45 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 32,900 kronor att under de villkor, som kunna av Kungl. Maj:t bliva bestämda, utgå såsom bidrag till underhåll av i samband med vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg anordnade skol- och uppfostringshem.

[45.]

Utredning i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 89—101.

Utskottet, som finner den ifrågavarande verksamheten vara av den behjärtansvärda art, att densamma bör av staten understödjas och ej har något att erinra mot det föreslagna anslagsbeloppet, hemställer,

att riksdagen må på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 32,900 kronor att under de villkor, som kunna av Kungl. Maj:t bliva bestämda, utgå såsom *bidrag till underhåll av i samband med vanförestanstalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg anordnade skol- och uppfostringshem.*

48:o) Kungl. Maj:t har under punkt 46 föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 15,000 kronor att användas dels för bidrag till de vanföras jämte vårdares resor till eller från de i samband med vanförestanstalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg anordnade skol- och uppfostringshem ock dels för bidrag till resor för de vanföra jämte vårdare till eller från nämnda vanförestalter, att utgå under de villkor för anslaget åtnjutande, som kunna av Kungl. Maj:t bliva bestämda.

Bidrag till resor för vanföra.
(Extra anslag.)
[46.]

Under hänvisning till den under nästföregående tvenne punkter åberopade, jämväl nu ifrågavarande punkt omfattande utredningen samt under erinran, att för år 1914 å extra stat anvisats ett förslagsanslag av 11,000 kronor för bidrag till resor för vanföra jämte vårdare till vanförestalterna, får utskottet hemställa,

att riksdagen må på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 15,000 kronor att användas dels för *bidrag till de vanföras jämte vårdares resor till eller från de i samband med vanförestanstalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg anordnade skol- och uppfostringshem* och dels för *bidrag till resor för de vanföra jämte vårdare till eller från nämnda vanförestalter,*

att utgå under de villkor för anslaget åtnjutande, som kunna av Kungl. Maj:t bliva bestämda.

49:o) I anledning av vad Kungl. Maj:t uti punkt 47 föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen må *till föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm såsom bidrag till kostnaderna för uppförande av en anstalt för vanföra* av det förut beviljade anslaget å 144,500 kronor å extra stat för år 1915 anvisa återstoden, 50,000 kronor, att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

Bidrag för uppförande av en anstalt för vanföra i Stockholm.
(Extra anslag.)
[47.]

Anslag till
vård av
barnförlama-
de vid en
provisorisk
vanföre-
anstalt.

(Extra anslag.)

[48.]

50:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till vad i ärendet uti statsrådsprotokollet sid. 103—104 anförts, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för åren 1912—1914 ägt rum, på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 30,000 kronor att användas dels i överensstämmelse med förut angivna grunder till *understöd åt de i Göteborg, Hälsingborg och Stockholm av föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade undervisningsanstalterna för vanföra*, dels ock för *bekostande av dessa anstalters inspektion*.

Anslag till
vård av
barnförlama-
de vid en
provisorisk
vanföre-
anstalt.

(Extra anslag.)

[49.]

51:o) Under punkt 49 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* för förhyrande under år 1914 av lokal för en provisorisk vanförelanstalt i Hälsingborg i sammanhang med den där befintliga kliniken för vanföra och till beredande vid nämnda vanförelanstalt under erforderlig tid av vård för personer, som till följd av barnförlamning under senaste årens epidemier lida av vanförhet, ävensom till inspektion och tillsyn av anordningar härför på extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag av 39,200 kronor att användas enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t meddelar, samt under villkor att genom bidrag från vederbörande landsting eller kommuner eller annorledes bestrides det belopp, som erfordras för patientens resa fram och åter mellan hemorten och anstalten, *dels ock* medgiva, att Kungl. Maj:t må förskottsvis redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

Departementschefens utredning i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 104—109.

Behovet av ifrågavarande anslag synes utskottet vara till fullo ådagalagt, vadan utskottet hemställer,

att riksdagen må *dels* för förhyrande under år 1914 av lokal för en *provisorisk vanförelanstalt i Hälsingborg* i sammanhang med den där befintliga kliniken för vanföra och till beredande vid nämnda vanförelanstalt under erforderlig tid av vård för personer, som till följd av barnförlamning under senaste årens epidemier lida av vanförhet, ävensom till *inspektion och tillsyn* av anordningar härför på extra stat för år 1915 be-

vilja ett förslagsanslag av 39,200 kronor att användas enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t meddelar, samt under villkor att genom bidrag från vederbörande landsting eller kommuner eller annorledes bestrides det belopp, som erfordras för patientens resa fram och åter mellan hemorten och anstalten, *dels ock* medgiva, att Kungl. Maj:t må förskottsvis redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

52:o) I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under hänvisning till vad i statsrådsprotokollet, sid. 110, i ärendet anförts, får utskottet hemställa,

Kostnader för allmän hälso- och sjukvård.
(Ordinarie anslag.)

att riksdagen må höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till bestridande av kostnader för *allmän hälso- och sjukvård* från 185,000 kronor med 40,000 kronor till 225,000 kronor.

[50.]

53:o) Under punkt 51 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för bestridande av kostnaderna för skötseln av den å karantänsanstalten å Känsö befintliga koloxidapparaten på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av högst 1,400 kronor.

Karantänsinrättningen på Känsö.
(Extra anslag.)

[51.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 110 —112.

Ehuru, såsom av 1913 års riksdag i ämnet uttalades, de ifrågasvarande kostnaderna måste anses påfallande höga, har utskottet likväl, då såväl av den lämnade utredningen som av upplysningar, vilka utskottet inhämtat, synes framgå, att åtminstone för närvarande stora svårigheter möta att för en lägre kostnad än den beräknade ombesörja skötseln av apparaten, icke ansett sig kunna föreslå någon nedsättning i det äskade anslaget. Utskottet får fördenskull hemställa,

att riksdagen må, i likhet vad för år 1914 ägt rum, för bestridande av kostnaderna för skötseln av den å karantänsanstalten å Känsö befintliga koloxidapparaten på extra stat för år 1915 anvisa 1,400 kronor.

Personligt
lönetillägg åt
karantäns-
läkaren G. E.
Hjortzberg.
(Extra anslag.)

54:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 52 föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 500 kronor till personligt lönetillägg åt karantänsläkaren vid karantänsinrättningen på Kängö Gustaf Ernst Hjortzberg att utgå, så länge han under år 1915 på grund av Kungl. Maj:ts förordnande uppehåller ifrågavarande karantänsläkarbefattning.

[52.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 112—115. Behovet av ifrågavarande lönetillägg synes utskottet vara väl vitsordat. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 500 kronor till *personligt lönetillägg åt karantänsläkaren vid karantänsinrättningen på Kängö Gustaf Ernst Hjortzberg* att utgå, så länge han under år 1915 på grund av Kungl. Maj:ts förordnande uppehåller ifrågavarande karantänsläkarbefattning.

Resestipendier för deltagande i medicinska fortsättningskurser.
(Extra anslag.)

55:o) Uti punkt 53 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till stipendier för läkare för beivrande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag å 4,500 kronor, med företrädesrätt till stipendium för läkare, anställd i statens eller kommuns tjänst, samt med rätt i övrigt för Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser angående stipendiernas åtnjutande.

[53.]

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 116—121.

Ändamålet med de ifrågavarande medicinska fortsättningskurserna är tvivelsutan behjärtansvärt och utskottet finner förslaget om reseunderstöd åt läkare för beivrande av dessa kurser välbetänkt. Det synes emellertid utskottet som om statsbidrag för ändamålet endast borde tilldelas sådana läkare som äro anställda i statens, landstings eller kommuns tjänst. Mot det föreslagna beloppet har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *stipendier för i statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare för beivrande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm* på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag å 4,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser angående stipendiernas åtnjutande.

Sociala verk och inrättningar.

56:o) Under punkt 54 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för upprätthållande av riks försäkringsanstaltens verksamhet på extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag av 213,545 kronor.

Upprätthållande av riks försäkringsanstaltens verksamhet.

Utredningen i detta ärende återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 121—136. (Extra anslag.)

[54.]

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft tvenne likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren, nr 22, av herrar *F. Söderbergh* och *G. G. Magnusson* och den andra inom andra kammaren, nr 114, av herr *K. A. Tengdahl*, i vilka motioner föreslagits, att riksdagen måtte besluta, att det av Kungl. Maj:t begärda anslaget för upprätthållande av riks försäkringsanstaltens verksamhet måtte ökas så att i riks försäkringsanstaltens stat må kunna uppföras följande avlöningsförmåner för vaktmästarne:

	Lön. Kr.	Tjänstgöringspenningar. Kr.	Orts-tilllägg. Kr.	Summa. Kr.	
1 förste vaktmästare	1,200	650	150	2,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	

varvid möjligen avlöningarna borde reduceras med de belopp, som svara mot eljest utgående pensionsavgifter, eller ock att åtminstone förste vaktmästaren *K. F. Nordin* måtte beviljas ett personligt lönetillägg av 530 kronor.

Beträffande vad till stöd för denna framställning anförts, tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Nedanstående ur statsrådsprotokollet sid. 136 hämtade sammanställning visar riks försäkringsanstaltens stat för år 1914, jämförd med den av Kungl. Maj:t för år 1915 föreslagna staten:

Utskottets yttrande.

	1914	1915
Avlöningar och arvoden	49,645	59,645
Läkarundersökning m. m.	24,500	28,500
Hyra	5,800	5,800
Ortsombud	54,000	59,000
Semester- och vikariatsersättningar m. m.	58,200	60,600
	Summa	213,545

Förslaget utvisar alltså en ökning av 21,400 kronor.

Höjningen av det för avlöningar och arvoden beräknade beloppet är betingad däraf att Kungl. Maj:ts förslag innebär dels inrättande av två nya notarietjänster, medförande en kostnad av tillsammans 7,800 kronor, dels beviljande av ett personligt lönetillägg å 1,200 kronor åt byrådirektören Ivar Tengstrand, dels ock ökning av arvodet åt överläkaren med 1,000 kronor.

Utskottet finner de skäl, vilka av departementschefen anförts såväl för höjningen av det till avlöningar och arvoden beräknade beloppet som ock för anslagsökningen i övrigt, vara välgrundade.

Vad däremot angår den i ovanberörda motioner gjorda framställningen, skulle ett bifall till densamma innebära ett föregripande av den efter allt att döma nära förestående definitiva löne regleringen för riks försäkringsanstaltens befattningshavare. Redan av detta skäl anser sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till motionärernas förslag. Vad dessutom särskilt förste vaktmästartjänsten angår, har utskottet icke funnit den av motionärerna förebragta utredningen angående arten och omfattningen av de med befattningen förenade göromålen vara av den beskaffenhet, att utskottet tilltror sig att på densamma grunda ett tillstyrkande av högre avlöning vid denna tjänst än för förste vaktmästartjänsterna i andra centrala ämbetsverk. På grund av den långa tid, förste vaktmästaren K. F. Nordin varit anställd hos riks försäkringsanstalten, synes det emellertid skäligt, att honom tilläggas ett personligt lönetillägg av 100 kronor. Nordin skulle därigenom erhålla samma avlöning som de förste vaktmästare i de nyreglerade ämbetsverken, vilka åtnjuta ålderstillägg, dock med den minskning, som betingas däraf, att Nordin icke är skyldig erlägga pensionsavgift.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förvarande framställning och i anledning av herrar Söderberghs och Magnussons samt Tengdahls ovanberörda motioner, må för *upprätthållande av riks försäkringsanstaltens verksamhet* på extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag av 213,645 kronor.

*Ersättning till
postsparbanken
för dess
bestyr för riks-
försäkrings-
anstaltens
räkning.*

(Extra anslag.)

57:0) Med anledning av vad Kungl. Maj:t under punkten 55 föreslagit, får utskottet, under återopande av vad till statsrådsprotokollet sid. 137—138 i ärendet anförts, hemställa,

att riksdagen må på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 31,000 kronor att användas

till ersättning åt postsparbanken för dess bestyr med uppbörd och utbetalningar för riksförsäkringsanstalten.

58:o) Under punkt 56 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att från och med år 1915, med godkännande av de i statsrådsprotokollet intagna förslag till ändrad avlöningsstat samt till allmänna villkor och bestämmelser för avlöningsförmånernas åtnjutande, höja ordinarie anslaget till socialstyrelsen, nu 123,900 kronor, med 24,300 kronor eller till 148,200 kronor.

Ändring i socialstyrelsens avlönings- och omkostnadsstat m. m. (Ordinarie anslag.)

[56.]

Utredningen beträffande detta ärende liksom ock i fråga om det uti nästföljande punkt gjorda äskande återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 139—171.

Ifrågavarande anslagsökning fördelar sig sålunda:

Utskottets yttrande.

höjning av socialfullmäktiges arvode	kronor	2,000: ---
uppförande på ordinarie stat av vissa befattningshavare å 2:dra byrån	»	13,300: —
höjning av chefens avlöning	»	1,000: —
avlöning åt 4 kvinnliga biträden av tredje graden	»	8,000: —
<u>Summa kronor</u>		<u>24,300: —</u>

Med hänsyn till den korta tid, varunder socialstyrelsen ännu varit i verksamhet, har det synts utskottet vara förenat med vissa betänkligheter att redan vid innevarande riksdag besluta en så avsevärd höjning i ämbetsverkets ordinarie stat, som av Kungl. Maj:t föreslagits. Utskottet har emellertid funnit den utredning, som i ärendet förebrakts, ådagalägga, att de föreslagna åtgärderna äro förestavade av billighet och klok förtänksamhet.

Vad till en början angår den ifrågasatta ökningen av arvodet till socialfullmäktig från 1,000 kronor till 2,000 kronor, så synes det utskottet, att någon berättigad erinran häremot icke kan framställas.

Beträffande frågan om arbetarskyddsbyråns uppförande på ordinarie stat torde visserligen denna byrås arbetsområde ännu icke kunna fullt överblickas. Men av den i statsrådsprotokollet lämnade utredningen framgår, att behovet av den å extra stat uppförda byråns personal kommer att bliva lika permanent som i fråga om de tre övriga byråernas. Det synes fördenskull utskottet, att jämväl arbetarskyddsbyrån nu bör överflyttas på socialstyrelsens ordinarie stat, vari alltså böra uppföras ytter-

ligare en byråchef, en 1:sta gradens tjänsteman (byråingenjör) samt ett kvinnligt skrivbiträde av lägre grad.

Därest sålunda socialstyrelsens samtliga fyra byråer bliva uppförda å ordinarie stat, synes chefskapet för ämbetsverket böra göras till generaldirektörsbefattning, så mycket mera som chefen för pensionsstyrelsen tillerkänts generaldirektörs tjänsteställning. Avlöningsförmånerna synas i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag böra utgå enligt normalgrad.

Vad vidare angår förslaget om uppförande å socialstyrelsens stat av fyra kvinnliga biträdesbefattningar av en ny högre avlöningsstyp, med begynnelseavlönning av 2,000 kronor och slutavlönning av 2,400 kronor, får utskottet till en början i allmänhet yttra sig om behovet av denna nya avlöningsgrad och de kvalifikationer, som böra fordras av innehavare av dylik befattning; och får utskottet beträffande utredningen i denna del av frågan hänvisa till vad uti det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1914 under rubriken utgifterna, för flera huvudtitlar gemensamma frågor, härutinnan anförts.

Utskottet har visserligen lyst stor tvekan beträffande lämpligheten av att redan nu, innan de kvinnliga biträdesbefattningarne under längre tid än ett år varit i någon större omfattning uppförda å ordinarie stat, inrätta en ny typ av sådana tjänster och denna tvekan har för utskottet framställt sig med så mycket större styrka, som det icke lär kunna förnekas, att konsekvenserna av ett sådant beslut, i form av ett allmänna krav på uppflyttning av de nuvarande tjänsterna av högre avlöningsgrad till den nya typen, kunna bliva ganska vittutseende. Emellertid vill utskottet å andra sidan icke bestrida, att i vissa särskilda fall behov av den föreslagna högre tjänstegraden kan göra sig gällande.

Härvid bör dock framhållas att enbart den omständigheten att de för de nya tjänsterna avsedda göromålen falla inom ramen av de av chefen för finansdepartementet i principanförandet för samma tjänster angivna eller därmed jämförliga arbetsområden icke i och för sig är tillräckligt skäl för inrättande av en tjänst av tredje lönegraden. Det lär nämligen vara ostridigt, att många av dessa göromål både kunna och böra utföras av tjänsteinnehavare i den nuvarande högre avlöningsgraden. Huvudvikten vid bedömandet av föreliggande fråga, bör därför läggas därpå, att arbetet vid den nya tjänsten är av väsentligt mera krävande art och förenat med betydligt större ansvar än vad förhållandet är eller avsetts att vara med biträdesbefattningarne i berörda avlöningsgrad. Givetvis är det omöjligt att i förväg uppdraga några

mera bestämda gränser för användningen av den nya tjänstetypen, utan måste det ankomma på prövning i varje särskilt fall, huruvida förutsättningarna för densamma äro för handen och anser sig utskottet här böra framhålla, att önskvärdheten av löneförbättring eller ökade befordringsutsikter för tjänst innehavarna i de lägre graderna under inga förhållanden bör vid en sådan prövning få göra sig gällande. Under förutsättning att dessa synpunkter noggrant iakttagas, synes farhågan för ovan antydda konsekvenser icke böra föranleda riksdagen att mot-sätta sig inrättande av den föreslagna tjänstegraden och detta så mycket mindre som, vad den ekonomiska sidan av saken beträffar åtgärden ifråga möjligen kan antagas leda till någon besparing genom utbytande i vissa fall av manlig arbetskraft mot kvinnlig.

Vidkommande frågan om kompetensfordringarne å innehavarna av de nya tjänsterna vill utskottet uttala sin anslutning till vad departementschefen i ämnet anført, särskilt därom att på biträden av den nya typen i allmänhet böra ställas högre krav på teoretiska insikter än på biträden av de hittills förefintliga två typerna. Tillika vill utskottet såsom sin mening framhålla att om på grund av utmärkt skicklighet inom vederbörande arbetsområde eller i övrigt för ändamålet särskilt lämpade personliga egenskaper fråga om dispens från blivande bestämmelser om teoretisk kompetens, kommer att uppstå, sådant ärende icke bör, såsom av socialstyrelsen föreslagits, få avgöras av vederbörande ämbetsverk eller myndighet, utan lärers detsamma böra underställas Kungl. Maj:ts prövning och avgörande.

Vad departementschefen i övrigt i sitt principanförande uttalat, har icke givit utskottet anledning till erinran.

Vid övervägande då av den nu föreliggande framställningen synes det utskottet, att ovan angivna förutsättningar för inrättande av den nya tjänstetypen äro till finnas hos de fyra biträdesbefattningar, vilka enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle uppföras å socialstyrelsens stat, vadan utskottet får tillstyrka framställningen i denna del. Av utredningen i ärendet synes också framgå, att någon indragning av kvinnliga biträden av de båda lägre avlöningsgraderna inom ämbetsverket icke kan ifrågasättas i anledning av inrättandet av de nya befattningarna av tredje graden.

Mot Kungl. Maj:ts förslag, att den å socialstyrelsens stat uppförda ledamoten för lagärenden erhåller samma fasta anställning som styrelsens övriga ordinarie tjänstemän, har utskottet intet att erinra, liksom ej heller mot de av Kungl. Maj:t föreslagna allmänna villkoren för åtnjutande av avlöningsförmånerna i socialstyrelsen.

På grund av vad sålunda yttrats, hemställer utskottet,

att riksdagen må
a) godkänna följande ändrade lydelse av den ordinarie staten för socialstyrelsen, att tillämpas från och med år 1915.

	Lön.	Tjänstgöringspennningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
1 generaldirektör och chef	7,000	3,000	1,000	11,000	
2 fullmäktige, arvoden à 2,000 kr.	—	—	—	4,000	
1 byråchef	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
4 byråchefer	20,000	10,000	2,400	32,400	
1 sekreterare	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
4 tjänstemän av 2:dra graden (1 sekreterare och inspektörsassistent, 3 förste aktuarier)	14,400	7,200	1,600	23,200	
1 byråingenjör (teknisk assistent)	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
4 tjänstemän av 1:a graden (3 aktuarier, därav en tillika registrator och kassör, samt en bibliotekarie och tillika registrator)	8,800	6,000	1,200	16,000	
1 kvinnligt skrivbiträde av tredje graden	1,100	750	150	2,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
3 kvinnliga skrivbiträden av tredje graden	3,300	2,250	450	6,000	
1 kvinnligt biträde av andra graden	900	550	150	1,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
3 kvinnliga biträden av andra graden	2,700	1,650	450	4,800	
1 kvinnligt biträde av första graden	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
7 kvinnliga biträden av första graden	4,900	2,450	1,050	8,400	
1 förste vaktmästare	900	450	150	1,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr. och efter 10 år med ytterligare 100 kr.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
Till amanuenser, sakkunniga, extra biträden, gratifikationer och vikariatsersättningar	—	—	—	17,000	
<i>Ordinarie anslag: Summa kronor</i>	—	—	—	148,200	

Ann. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

b) förklara, att följande allmänna villkor och bestämmelser skola gälla för avlöningsförmånernas åtnjutande, nämligen

dels för ordinarie befattningshavare utom kvinnliga biträden:

att befattningshavare skall, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter prövning medgivas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar varje söckendag;

att befattningshavare skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation av ämbetsverket eller dess särskilda avdelningar eller eljes i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, ävensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom självständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål överflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överlämnas; skolande befattningshavare i socialstyrelsen slutligen, likaledes med bibehållande av nyssnämnda förmåner, vara underkastad att, när helst så av Kungl. Maj:t provas lämpligt, förflyttas till annan befattning inom förvaltningen på det sociala området;

att chefen för socialstyrelsen skall vara underkastad den förändring i tjänsteställning, som må anses följa därav att chefsbeställningen vid styrelsen kan varda upptagen bland de i § 35 regeringsformen angivna förtroendesysslor;

att med ordinarie befattning i socialstyrelsen icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej, vad angår chef eller ledamot, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, socialstyrelsen, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tillsvidare bibehållas;

att tjänsteman i första eller andra lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där socialstyrelsen, till befordrande av arbetets oavbrutna gång, finner honom lämplig och behöflig;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljes varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljes är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljes prövas skäligt;

att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej finnes skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för ämbetsresor eller för beredande av semester, innehavare av lägre befattning skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i socialstyrelsen, densamma, mot åtnjutande, i förstnämnda fall av de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljes av däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår;

att, därest förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad är i staten medgiven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst, eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje

förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, ävenledes på samma villkor, under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillräddas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänsteåldern blivit uppnådd; börande löntagare vid bestämmandet av rätten till löneförhöjning tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen eller annan, samma lönegrad tillhörande befattning i kommerskollegium eller socialstyrelsen vare sig på grund av fullmakt eller konstitutiorial eller förordnande tillsvidare att vara innehavare av befattningen;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att semester årligen må, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjutas av chefen, byråcheferna och tjänstemännen av andra lönegraden envar under en och en halv månad, av tjänstemännen av första lönegraden envar under en månad samt av vaktmästare envar under 15 dagar;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll & uppbörd, är pliktig att å tid av året, som av chefen bestämmes, begagna sig av semester;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i särskild lag angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat;

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

att envar, som med eller efter den nya lönestatens ikraftträdande tillträder befattning i socialstyrelsen, skall vara pliktig att underkasta sig förberörda villkor och bestämmelser; samt

att förutvarande innehavare av ordinarie befattning i socialstyrelsen, som, oaktat därtill berättigad, icke före den 1 december 1914 anmäler att han vill underkasta sig den nya avlöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kan därtill förbindas,

skall varda bibehållen vid honom dittills tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels ock för kvinnliga biträden å styrelsens stat:

att, då vid uppförande i stat av biträdesbefattning till innehavare av densamma befordras person, som omedelbart före sin befordran inom styrelsen utfört samma arbete som det till befattningen hörande mot fast arvode under föregående år till belopp, överstigande vad enligt staten skall utgå till befattningens innehavare, styrelsen skall äga bereda fyllnad i avlöningen för dess uppbringande till nämnda arvodes belopp; dock att biträdet genom dylik avlöningsfyllnad ej må i något fall tillgodoföras avlöning till högre belopp, än som motsvarar beloppet av den med befattningen i fråga förenade slutavlöningen, tjänstgöringspenningar och ortstillägg däri inräknade;

att i fråga om biträdes av tredje graden arbetstid å tjänsterummet skall gälla vad här ovan föreskrivits för andra ordinarie befattningshavare i styrelsen samt att biträdes av första eller andra graden arbetstid å tjänsterummet skall vara 6 timmar, dock att sådant biträde skall vara pliktigt att i särskilda fall, när arbetets behöriga gång det kräver, kvarstanna i arbetet å tjänsterummet intill ytterligare en timme;

att biträde må åtnjuta semester under en månad om året, när sådant utan hinder för göromålets behöriga gång kan ske;

att biträde av lägre grad, som efter intjänande av båda ålders tilläggen i denna grad befordras till biträdesbefattning av närmast högre grad, må omedelbart komma i åtnjutande av ett ålderstillägg i sistnämnda grad;

att biträde av lägre grad skall vara skyldigt att, om det förordnas såsom biträde av högre grad hos styrelsen, bestrida befattningen som sådant, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande sålunda förordnat biträde av lägre grad att därunder i stället för egna tjänstgöringspenningar åtnjuta, om förordnandet erfordras i följd av sjukdomsfall, de med den tjänstledigas befattning förenade tjänstgöringspenningar, men, då förordnandet erfordras för beredande av semester, ett mot den semesterledigas tjänstgöringspenningar svarande belopp;

att gift kvinna må till biträdesbefattning befordras allenast efter av Kungl. Maj:t på framställning i varje särskilt fall lämnat medgivande;

att, där kvinnlig innehavare av biträdesbefattning ingår äktenskap, hon icke skall vara skyldigt att av sådan anledning avgå från

tjänsten, därest icke styrelsen med hänsyn till tjänstens behöriga upprätthållande finner det nödigt;

att biträdesbefattning skall av styrelsen tillsättas medelst konstitutorial och att tillsättningen skall ske efter tjänstens ledigförklarande genom kungörelse;

att rörande tillsättningen i övrigt, kompetensfordringar, ordningen för meddelande av tjänstledighet och avsked samt för åtal och disciplinär bestraffning och dylikt skola gälla de närmare stadganden, som må varda av Kungl. Maj:t bestämda; samt

att i övrigt de för andra ordinarie befattningshavare i styrelsen stadgade villkor och bestämmelser för avlöningsförmånens åtnjutande skola i tillämpliga delar och i den mån de icke stå i strid mot vad här blivit föreskrivet lända till efterrättelse.

c) höja ordinarie anslaget till *socialstyrelsen*, nu 123,900 kronor, med 24,300 kronor till 148,200 kronor.

59:o) Under punkt 57 har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att för upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 35,000 kronor.

Anslag till socialstyrelsens verksamhet.

(Extra anslag.)

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 139—172.

[57.]

För ifrågavarande ändamål är å 1914 års stat anvisat ett extra anslag å 47,000 kronor, varav 28,000 kronor äro avsedda till extra tjänstemän och biträden m. m. Genom uppförande av andra byrån å ordinarie stat skulle det för sistnämnda ändamål anslagna beloppet kunna nedsättas med 12,850 kronor eller till 15,150 kronor. Med hänsyn till behovet av extra arbetskrafter i socialstyrelsen har emellertid Kungl. Maj:t föreslagit, att till extra tjänstemän m. m. för år 1915 måtte utgå ett belopp av 16,000 kronor. Mot detta förslag har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må å extra stat för år 1915 för upprätthållande av *socialstyrelsens verksamhet* anvisa ett anslag av 35,000 kronor.

60:o) I anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 58 gjorda framställning hemställer utskottet,

Medling i arbetstvister.
(Extra anslag.)

att riksdagen, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, må på extra stat för år 1915 anvisa ett förslags-

[58.]

anslag av 25,000 kronor, att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande och användas till *ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister.*

Understödjande av den offentliga arbetsförmedlingen. 61:o) Med anledning av vad Kungl. Maj:t under punkt 59 föreslagit, får utskottet, under åberopande av vad statsrådsprotokollet sid. 173—175 innehåller, hemställa,

(Extra anslag.)

[59.]

att riksdagen i likhet med vad för år 1914 ägt rum, må på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 55,000 kronor att i och för *befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket* utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de av riksdagen tidigare godkända grunder.

Förskottering av resekostnader för arbets sökande.

(Extra anslag.)

[60.]

62:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 60 gjorda framställning och under hänvisning till vad departementschefen till statsrådsprotokollet sid. 175—177 i detta ärende anført, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av högst 10,000 kronor att, enligt grunder, som av Kungl. Maj:t föreskrivas ställas till förfogande av Sveriges offentliga arbetsförmedling *till täckande av viss del av de utgifter arbetsförmedlingen nödgas vidkännas för förskottering av resekostnader för medellösa arbetssökande*, som av arbetsförmedlingsanstalt anvisats plats å annan ort.

Det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel.

(Extra anslag.)

[61.]

63:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 61 föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen i likhet med vad för flera föregående år ägt rum, må såsom *bidrag till det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel* på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 750 kronor.

Anslag till yrkesinspektionen.

(Ordinarie anslag.)

[62.]

64:o) Under punkt 62 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att från och med år 1915 *dels* medgiva, att i ordinarie staten för yrkesinspektionen må uppföras ett ortstillägg för yrkesinspektrisen å 300 kronor; *dels* medgiva, att i samma stat må uppföras ett anslag till yrkes-

inspektörernas och yrkesinspektrisens kontorskostnader samt vikariatsersättningar m. m. å 21,480 kronor; *dels ock* vid bifall härtill, höja det ordinarie anslaget till yrkesinspektionen med 4,780 kronor till 81,980 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid 178—190 i statsrådsprotokollet.

Beträffande först förslaget om beviljande av ortstillägg åt yrkesinspektrisen har utskottet, med hänsyn därtill att det numera lärer få anses givet, att hennes stationsort kommer att vara Stockholm, intet att erinra mot att en sådan löneförmån varder henne beredd. Beloppet av ortstillägget synes emellertid utskottet skäligen kunna ned sättas från av Kungl. Maj:t föreslagna 300 kronor till 200 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

I den föreslagna ökningen, 4,480 kronor, av det för yrkesinspektörernas och yrkesinspektrisens kontorskostnader m. m. å ordinarie stat uppförda anslaget, 17,000 kronor, ingår bl. a. ett belopp av 200 kronor varav expensarvoden äro avsedda att bestridas med 100 kronor till vardera av yrkesinspektörerna i femte och sjätte distriktet (med stationsort Malmö respektive Göteborg). Likaledes är i det belopp, 2,400 kronor, varmed Kungl. Maj:t, på sätt inhämtas av punkt 65 här nedan, föreslår, att extra anslaget för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet, nu 85,600 kronor, må höjas, inräknat ett belopp av 100 kronor till expensarvode åt underinspektören i första distriktet (stationsort Stockholm). Då, vad sistnämnda förslag beträffar, yrkesinspektören i nämnda distrikt åtnjuter expensarvode och samma behov av sådan förmån lärer få anses föreligga för underinspektören har utskottet intet att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning i denna del, helst som dylikt arvode, enligt vad av statsrådsprotokollet inhämtas, redan under nuvarande förhållanden jämlikt Kungl. Maj:ts medgivande till honom utgår. Vidkommande däremot framställningen om expensarvode åt yrkesinspektörerna i Malmö och Göteborg synes densamma icke vara av beskaffenhet att böra av riksdagen bifallas. Vid fastställande av 1912 års stat för yrkesinspektionen ansågs expensarvode, varmed skulle bestridas kostnaderna för sådana resor, varför ersättning icke utgick enligt resereglementet, endast erforderligt för den i Stockholm bosatta yrkesinspektören och tillräcklig anledning att nu frångå detta beslut synes icke förefinnas. Systemet att bevilja tjänsteman ersättning för färd inom stads planlagda område utgör nämligen ett anmärkningsvärt undantag från resereglementets allmänna bestämmelse att sådan ersättning icke får utgå, och goda skäl synas vara för handen att

icke utvidga området för detta undantag mera än vad av en påtaglig nödvändighet kan föranledas. En sådan nödvändighet föreligger emellertid icke, enligt utskottets förmenande i förevarande fall, då varken Malmö eller Göteborgs lokala förhållanden kunna anses betinga utgifter för resor inom staden till på långt när samma belopp som vad fallet är i Stockholm.

I övrigt har utskottet ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts föreliggande förslag. Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva, att i ordinarie staten för yrkesinspektionen må uppföras ett ortstillägg för yrkesinspektrisen å 200 kronor;

b) medgiva, att i samma stat må uppföras ett anslag till yrkesinspektörernas och yrkesinspektrisens kontorskostnader samt vikariatsersättningar m. m. å 21,280 kronor;

c) vid bifall härtill, höja det *ordinarie anslaget till yrkesinspektionen* med 4,480 kronor till 81,680 kronor.

Anslag till
yrkes-
inspektionen.
(Extra anslag.)

[63.]

65:o) Under punkt 63 har Kungl. Maj:t vidare föreslagit att för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 88,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål är å extra stat för år 1914 anvisat ett anslag av 85,600 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 64 här ovan anført, får utskottet hemställa,

att riksdagen må *för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet*, å extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 88,000 kronor.

Bidrag till
föreningen
för arbetar-
skydd i
Stockholm.

(Extra anslag.)

[64.]

66:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under åberopande av vad till statsrådsprotokollet, sid. 191—194 i ärendet anförts, hemställer utskottet,

att riksdagen, i likhet med vad för åren 1913 och 1914 ägt rum, må såsom *bidrag till bestridande*

av kostnaderna under år 1915 för den av föreningen för arbetarskydd i Stockholm anordnade permanenta utställningen av skyddsanordningar mot olycksfall och ohälsa i arbetet på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 4,000 kronor.

67:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att för understödjande av sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor att fördelas i enlighet med de grunder och på de villkor, som av Kungl. Maj:t bestämmas.

Anslag till sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd.
(Extra anslag.)
[65].

Departementschefens yttrande i detta ärende återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 194—196.

För ifrågavarande ändamål är för år 1914 anvisat ett belopp av 25,000 kronor. Då den förebragta utredningen synes ådagalägga behovet av den föreslagna anslagsökningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må för understödjande av sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor att fördelas i enlighet med de grunder och på de villkor, som av Kungl. Maj:t bestämmas.

68:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under återopande av vad i statsrådsprotokollet sid. 196 och 197 blivit i ärendet anfört, får utskottet hemställa,

Tillsyn över understödsföreningar.
(Extra anslag.)

att riksdagen må, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 6,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för uppehållande under nämnda år av tillsyn över understödsföreningarna.

[66.]

69:o) Under punkt 67 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvidan på den proposition, som kan komma att avlåtas angående åtgärder till arbetslöshetens bekämpande, tills vidare för ändamålet beräkna ett anslag på extra stat för år 1915 av 300,000 kronor.

Arbetslöshetens bekämpande.
(Extra anslag.)

[67.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder.
(Extra anslag.)

70:o) Under punkt 68 av huvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående anslag till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder, som kan komma att avlätas, tills vidare för ändamålet beräkna ett anslag å extra stat för år 1915 av 250,000 kronor.

[68.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Statsanstalt för alkoholistvård.
(Extra anslag.)

[69.]

71:o) Kungl. Maj:t har under punkt 69 av sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående inrättande av en statsanstalt för alkoholistvård, som kan komma att avlätas, tills vidare för ändamålet beräkna ett anslag å extra stat för år 1915 av 352,600 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel redan under år 1914 utanordna 152,600 kronor.

Jämväl över denna framställning kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Avlösnings- och omkostnadsstat för pensionsstyrelsen.
(Ordinarie anslag.)

[70.]

72:o) Under punkt 70 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående löneroglering för pensionsstyrelsen m. m., som kan komma att avlätas till riksdagen, tills vidare beräkna en höjning av ordinarie anslaget till pensionsstyrelsen från och med år 1915 med 227,940 kronor eller från 28,900 kronor till 256,840 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m.
(Extra anslag.)

[71.]

73:o) Kungl. Maj:t har under punkt 71 av sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående löneroglering för pensionsstyrelsen m. m., som kan komma att avlätas till riksdagen, tills vidare beräkna, utöver anslaget på ordinarie stat, ett förslagsanslag å extra stat för år 1915 för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m. av 415,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

74:o) Under punkt 72 av huvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för år 1915 på extra stat bevilja *dels* ett förslagsanslag av 3,600,000 kronor för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring och *dels* ett förslagsanslag av 125,000 kronor till gäldande av statens bidrag för samma år till den jämlikt samma lag anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkring.

Pensionsförsäkringens genomförande.
(Extra anslag.)
[72.]

I en inom andra kammaren av herr *B. Eriksson* i Grängesberg m. fl. väckt motion, nr 201, har föreslagits, att riksdagen för år 1915 på extra stat måtte bevilja ett förslagsanslag för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring, utöver vad Kungl. Maj:t för samma ändamål begärt, av 3,300,000 kronor.

Över såväl Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning som berörda motion kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

75:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 73 föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1915 till ersättning till postsparbanken för bestyret med pensionsutbetalningar samt biträde med den frivilliga försäkringens genomförande bevilja ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

Ersättning till postsparbanken för bestyret med pensionsutbetalningar m. m.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 210—213.

(Extra anslag.)

Utskottet, som icke har något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i förevarande avseende föreslagit, hemställer,

[73.]

att riksdagen må på extra stat för år 1915 till *ersättning till postsparbanken för bestyret med pensionsutbetalningar samt biträde med den frivilliga försäkringens genomförande* bevilja ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

Ersättning
till mantals-
skrivnings-
förrättare för
uppgörande
av den i 14 §
av pensions-
försäkrings-
lagen omför-
mällda för-
teckning
m. m.

(Extra anslag.)

[74.]

76:o) Under punkt 74 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att förberedande av ersättning enligt angivna grunder åt mantalsskrivningsförrättare för upprättande av de i 14 § av lagen om allmän pensionsförsäkring omförmällda förteckningar samt avskrifter därav på extra stat för år 1915 bevilja ett förslagsanslag å 40,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna beloppet.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom skolat för riksdagen

anmäla.

Anslag till
nationalföre-
ningen mot
emigrationen.
(Extra anslag.)

[75.]

77:o) Kungl. Maj:t har under punkt 75 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att för understödjande av nationalföreningens mot emigrationen verksamhet på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 10,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 217—242.

Föreningen har under nästlidet år kommit i åtnjutande av understöd från anslaget till jordförmedlingsbyråer för egnahemsrörelsen, varigenom särskilt den av föreningen bedrivna jordförmedlingsverksamheten kunnat ernå en kraftigare utveckling. Det synes emellertid utskottet, att även den i övrigt av föreningen bedrivna verksamheten, särskilt den som avser att tillhandagå i främsta rummet utlandssvenskar med upplysningar och biträde i frågor rörande erhållande av svensk medborgarrätt samt rätt att idka näring och besitta fast egendom även-som beträffande värnpliktsförhållanden och dylikt, är förtjänt av fortsatt statsunderstöd.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen, i likhet med vad för åren 1909—1914 ägt rum, må, för understödjande av nationalföreningens mot emigrationen verksamhet, på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 10,000 kronor.

Anslag till
hemmet
Fristad.
(Extra anslag.)

(Extra anslag.)

[76.]

78:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 242—247 i ärendet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, må till understöd åt stiftelsen »Hemmet Fristad» på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 10,000 kronor att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer.

Diverse.

79:o) I punkt 77 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t vidare föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 42,500 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för verkställande av undersökningar och arbeten för åstadkommande av en skematisk förteckning och beskrivning över Sveriges vattenfall i huvudsaklig överensstämmelse med av Kungl. Maj:t fastställd plan.

*Skematisk
förteckning
och beskrivning
över
Sveriges
vattenfall.*
(Extra anslag.)

[77.]

Departementschefens yttrande i detta ämne återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 248—260.

För ifrågavarande ändamål är å extra stat för innevarande år anvisat ett anslag av 23,000 kronor. Då den av departementschefen förebrogta utredningen synes ådagalägga önskvärdheten av den föreslagna anslagshöjningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 42,500 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för *verkställande av undersökningar och arbeten för åstadkommande av en skematisk förteckning och beskrivning över Sveriges vattenfall* i huvudsaklig överensstämmelse med av Kungl. Maj:t fastställd plan.

80:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under åberopande av vad till statsrådsprotokollet, sid. 260—261 anförts, hemställer utskottet,

*Anordnande
av inspektion
över elektriska
anläggningar
för belysning
eller arbets-
överföring.*

att riksdagen må, i likhet med vad för år 1914 ägt rum, för *anordnande av inspektion över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring* på extra stat för år 1915 anvisa

(Extra anslag.)

[78.]

a) 24,800 kronor till arvoden under samma år åt fyra inspektörer med 6,200 kronor till en var av dem, för år räknat,

b) 1,400 kronor till ersättning till ett skriv- och ritbiträde åt bemälda inspektörer.

81:o) Med anledning av vad Kungl. Maj:t under punkt 79 föreslagit, får utskottet, under hänvisning av vad statsrådsprotokollet sid. 261—264 i ärendet innehåller, hemställa,

[79.]

att riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, må till bestridande av utgifterna för statens biografbyrå på extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 26,000 kronor att utgå i första hand av inflytande avgifter för granskning av biografbilder.

82:o) Under punkt 80 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till understödande av det frivilliga brandväsendet på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 5,000 kronor.

Departementschefens yttrande i ärendet återfinnes å sid. 265—271 i statsrådsprotokollet.

[80.]

Såsom av statsrådsprotokollet framgår har Kungl. Maj:t för vart och ett av åren 1912 och 1913 ställt ett belopp av 2,500 kronor till förfogande av Sveriges riksförbund av frivilliga brandkärer. Den i ärendet förebragta utredningen synes giva vid handen, att dylikt understöd fortfarande är påkallat. Då det emellertid huvudsakligen lär böra ankomma på de olika brandförsäkringsanstalterna att befordra utvecklingen av det frivilliga brandväsendet, synes ett statsbidrag lämpligen böra inskränkas till berörda förbund och fördenskull kunna begränsas till ett belopp av 2,500 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till understöd åt Sveriges riksförbund av frivilliga brandkärer på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 2,500 kronor.

83:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 271—276 i ärendet innehåller, hemställer utskottet,

[81.]

att riksdagen må till täckande av vissa utav statskontoret förskottsvis bestridda utgifter på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 500,102 kronor.

84:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag hemställer utskottet,

[82.]

att riksdagen må, till beredande i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1914 angivna grunder av *extra lönetillägg för innevarande år* åt en del tjänstemän och betjänte i till civildepartementet hörande ämbetsverk och kårer å extra stat för år 1915 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

85:o) Med anledning av vad Kungl. Maj:t i punkt 83 av denna huvudtitel föreslagit, får utskottet, under återopande av vad till statsrådsprotokollet, sid. 277, i ärendet anförts, hemställa,

Alderstillägg.

(Ordinarie anslag.)

[83.]

att riksdagen må höja ordinarie förslagsanslaget till *älderstillägg*, nu 300,000 kronor, med 75,000 kronor till 375,000 kronor.

86:o) Under punkt 84 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att beräkna en höjning från och med år 1915 av det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar med 20,000 kronor eller från 150,000 kronor till 170,000 kronor.

Rese- och traktamentspenningar.

(Ordinarie anslag.)

[84.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

87:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 85 föreslagit riksdagen att beräkna en höjning från och med år 1915 av det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser med 340,000 kronor eller från 860,000 kronor till 1,200,000 kronor.

Postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser.

(Ordinarie anslag.)

[85.]

Jämväl över denna framställning kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom skolat för riksdagen

anmäla.

88:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under sjätte huvudtiteln, har Kungl. Maj:t icke föreslagit annan ändring, än att dels anslaget till inrättningen för

Övriga ordinarie anslag.

[86 och 87.]

sjukas behandling med elektricitet och galvanism å 750 kronor öfverflyttats från sjätte till åttonde huvudtiteln, dels ock till jämnande av huvudtitelns slutsumma föreslagits en minskning av det ordinarie förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader från 198,275 kronor med 55 kronor till 198,220 kronor.

Utskottet hemställer,

att samtliga ordinarie anslag under sjätte huvudtiteln, som här ovan icke blivit särskilt omförmälda, må för år 1915 fastställas till samma belopp som uti innevarande års riksstat; dock att i förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader må få göras den jämkning, som för jämnande av huvudtitelns slutsumma kan bliva erforderlig.

Stockholm den 20 februari 1914.

På statsutskottets vägnar:

F. CL:SON WACHTMEISTER.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
 från Första kammaren: herrar greve *F. Cl:son Wachtmeister*, *S. H. Kvarnzelius*,
C. J. G. Swartz, *O. Jonsson*, *A. N. Hahn*, greve *P. O. L. Klingspor*, *H. F. Lamm*, *O. M. Strömberg*, *A. C. Lindblad*, *H. H. K. Ericson*, *G. M. H. Ekelund* och *J. S. Almer* samt
 från Andra kammaren: herrar *A. Ekman*, *H. Andersson* i Skivarp, *F. W. Thorsson*,
C. Persson i Stallerhult, *J. Ström*, *G. Odqvist*, *N. E. Lindberg*, *E. A. Nilson* i Örebro,
J. Olofsson i Digernäs, *A. Ifvarsson*, *G. A. Molin* i Södertälje och *K. A. M. Martin*;
 med undantag av att,
 herr *A. Ekman* icke deltagit i behandlingen av punkterna 82—88 samt
 herr *C. J. Öberg* i stället för herr *G. Odqvist* deltagit i behandlingen av punkterna
 1—23.

Reservationer:

vid *punkt 77* (angående anslag till nationalföreningen mot emigrationen).
 Av herrar *A. C. Lindblad*, *N. E. Lindberg* och *J. Olofsson* i Digernäs, vilka ansett att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Då föreningen numera kommit i åtnjutande av särskilt understöd för dess jordförmedlingsverksamhet och då föreningens medlemsavgifter nått en avsevärd ökning, synes anslaget till föreningen utan olägenhet kunna nedsättas till 5,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för *understödjande av nationalföreningens mot emigrationen verksamhet* på extra stat för år 1915 bevilja ett anslag av 5,000 kronor.»

av herr *G. A. Molin* i Södertälje, vilken ansett att utskottet bort hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas.

Tabell över anslagen under riksstatens *sjätte* huvudtitel. Civildepartementet.

1914 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
				Departementet.							
		6,500	—	Statsministern, lönefyllnad, <i>förslagsanslag</i> , högst...				6,500	—		
		45,000	—	Statsråden utan departement, 3 à 15,000 kronor..				45,000	—		
		17,000	—	Departementschefen				17,000	—		
		93,300	—	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli				93,300	—		
				Till avlöande av en handsekreterare hos statsministern						3,000	—
				Till provisorisk löne reglering för departementet, <i>förslagsanslag</i>						13,835	—
				Till avlöande av en extra föredragande inom departementet						7,000	—
				Gottgörelse till ytterligare en särskild föredragande inom departementet						4,000	—
				Till avlöande av en biträdande föredragande inom departementet						3,000	—
				Till förhöjning av de inom departementet anställda amanuensernas arvoden m. m.						24,000	—
		161,800	—	Säger för departementet				161,800	—	54,835	—
				Regeringsrätten.							
		93,700	—	Regeringsrätten				93,700	—		
				Överståthållarämbetet.							
		97,822	—	Överståthållarämbetet				97,822	—		
				Till provisorisk förbättring av de hos överståthållarämbetet anställda manliga och kvinnliga extra tjänst innehavares avlöningsförmåner						10,300	—
				Till utgivande av tidningarna »Polisunderrättelser» och »Meddelanden angående automobiltrafik»						31,550	—
		97,822	—	Säger för överståthållarämbetet				97,822	—	41,850	—

1914 års rikstat anslår:				Förslag till blivande rikstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
120,000	—										
				Anstalter för obildbara sinnesslöa, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp..... 120,000:— ökas med 60,000:—							
				180,000:—		4,530,500	—	1,121,900	—		
				Övriga sjukvårdsanstalter:							
15,774	—			Lesarets underhåll ...	15,774:—						
1,500	—			Till rescestipendier åt ordinarie läkare vid länslasarett och därmed likställda sjukhus, <i>reservationsanslag</i>	1,500:—						
22,000	—			Till underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska	22,000:—						
				Till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulosjukvårdsanstalter ...	600,000:—						
				Till bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulosjukvårdsanstalter, <i>förslagsanslag</i> ...	687,000:—						
				Resebidrag till vissa patienter vid kustsanatorierna, <i>förslagsanslag</i>	10,000:—						
				Till stipendier för läkare, som genomgå utbildningskurser i tuberkulosjukvård	2,700:—						
				Resestipendier åt läkare för studier i tuberkulosjukvård, <i>reservationsanslag</i>	1,000:—						
				Till upprätthållande av verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna	200,000:—						
				Statsbidrag till understödjande av dispensärverksamhet	60,000:—						

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.

1914 års riksstat anslår :				Förslag till blivande riksstat :							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
				Till bekostande av behandling enligt den s. k. ljusmetoden av medellösa, med sjukdomen »lupus vulgaris» behäftade personer från landsorten, <i>förslagsanslag</i>	15,000: —			40,274		1,574,700	
				Vanföreväsendet:							
				Till anordnande av kliniker och polikliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg	85,650: —						
				Till underhåll av skol- och uppfostringshem för vanföra	32,900: —						
				Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare <i>förslagsanslag</i>	15,000: —						
				Till föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm, såsom bidrag till kostnaderna för uppförande av en anstalt för vanföra	50,000: —						
				Till understöd åt de i Göteborg, Hälsingborg och Stockholm av föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade undervisningsanstalterna för vanföra ävensom till bekostande av dessa anstalters inspektion	30,000: —						
				Till beredande vid provisorisk vanförestalt av vård för personer, som till följd av barn-							

1914 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Sociala verk och inrättningar.											
Riksförsäkringsanstalten:											
Till upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet, <i>förslagsanslag</i>						213,645					
Till ersättning åt postsparbanken för dess bestyr med uppbörd och utbetalningar för riksförsäkringsanstalten, <i>förslagsanslag</i>						31,000					
16,000 — Till bestridande av statens bidrag till fiskares försäkring, <i>förslagsanslag</i>				16,000				16,000		244,645	
Socialstyrelsen:											
123,900 — Socialstyrelsen.											
Nuvarande belopp				123,900: —							
ökas med				24,300: —		148,200					
Till upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet						35,000		148,200		35,000	
Medling i arbetstvister, <i>förslagsanslag</i>										25,000	
Till befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket, <i>förslagsanslag</i> ..										55,000	
Till täckande av viss del av de utgifter, arbetsförmedlingen nödgas vidkännas för förskottering av resekostnader för medellösa arbetsökande, som av arbetsförmedlingsanstalt anvisats plats å annan ort, <i>förslagsanslag</i> , högst										10,000	
Bidrag till det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel										750	
Arbetarskydd:											
77,200 — Yrkesinspektionen. Nuvarande belopp 77,200: —											
ökas med				4,480: —		81,680					
Till upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet								88,000			
Bidrag till bestridande av kostnaderna under år 1915 för den av föreningen för arbetarskydd i Stockholm anordnade permanenta utställningen av skyddsanordningar mot olycksfall och ohälsa i arbetet						4,000		81,680		92,000	

